

ESG (samfunnsansvar)-status i Investinor 2016

1. Innledning

I Q1 2016 vedtok styret i Investinor en ny «[Policy for ansvarlig investeringspraksis](#)» (ESG-policy) som er publisert på selskapets hjemmeside. [Selskapets etiske retningslinjer](#) er også publisert på hjemmesiden.

Investinors tilnærming til ansvarlig og bærekraftig investeringspraksis skal bidra til å levere tilfredsstillende resultater med utgangspunkt i tre grunnleggende pilarer:

- Langsiktig og bærekraftig avkastning: Ansvarlig forvaltning av Investinors forvaltningskapital skal bidra til langsiktig og bærekraftig avkastning til eier.
- Samfunnsoppdrag: Gjennom investeringsaktiviteten, kompletterer Investinor det norske markedet for venture- og ekspansjonskapital.
- Etske prinsipper for porteføljeselskaper: Investinors tilnærming til ansvarlig og bærekraftig investeringspraksis skal også bidra til at porteføljeselskapene opererer i henhold til Investinors etiske standarder.

Investinor er tilsluttet [FNs prinsipper for ansvarlige investeringer \(PRI\)](#). Investinors tilnærming til ansvarlig og bærekraftig investeringspraksis skal derfor understøtte det vi er forpliktet til gjennom disse prinsippene. Investinor er også [UN Global Compact signatory](#).

2. Korrupsjonsrisiko i Investinor

Korrupsjon, innsidehandel og habilitet er regulert i Investinors etiske retningslinjer. Selskapet har også organisatoriske barrierer som reduserer slik risiko. Utbetalinger kontrolleres av flere ledd, og investeringsbeslutninger tas aldri av enkeltpersoner – de blir grundig drøftet, flere ganger, i investeringsteamene, deretter sanksjonert av investeringskomité og styre.

Risikoen vurderes derfor som lav, og evnen til å håndtere risikoen er god.

Intern varsling er regulert i Investinors etiske retningslinjer. [Omverden kan varsle via Investinors nettside](#).

3. Miljøpåvirkning fra Investinor

Investinor påvirker miljøet direkte og indirekte. Den indirekte miljøpåvirkningen skjer gjennom investeringer og ivaretas gjennom regulering i etablerte etiske retningslinjer. Den direkte påvirkningen skjer gjennom forbruk av papir og energi, avfallshåndtering samt bruk av transportmidler.

Pr. 2. kvartal 2016 utgjør miljøteknologi 16 prosent av Investinors portefølje, målt som investert kapital. Dette utdypes lenger ned i denne rapporten.

4. Helse-, miljø og sikkerhet i Investinor

Det har ikke forekommet alvorlige arbeidsuhell eller ulykker i løpet av året som har resultert i materielle skader eller personskader. Sykefraværet utgjorde 0,5 prosent av total arbeidstid i 2015, hvorav intet av fraværet skyldes arbeidsrelaterte forhold.

5. Mangfold og likestilling i Investinor

To av Investinors fem styremedlemmer er kvinner, og fire av selskapets 20 ansatte er kvinner. To av disse fire jobber med investeringer. Som en konkret målsetting i arbeidet med mangfold og likestilling skal Investinor søke å doble antall kvinner i investeringsvirksomheten fra to til fire kvinner innen utgangen av 2018.

Investinor legger vekt på å gi kvinner og menn de samme mulighetene for faglig og personlig utvikling, lønn og avansement. Selskapet har fleksible ordninger som gjør det lettere å kombinere karriere og privatliv.

Investinors driver sin virksomhet i en bransje hvor menn tradisjonelt er dominerende i antall. Både styret og selskapets ledelse er seg bevisst de samfunnsmessige forventningene om tiltak for å fremme likestilling i virksomheten og styret. I forbindelse med ansettelser til forskjellige stillinger har Investinor siden oppstart av virksomheten foretatt aktive søk overfor potensielle kvinnelige søkere. Som et ytterligere konkret likestillingstiltak så har styret besluttet at beste mannlige og beste kvinnelige kandidat alltid skal være med i finalerunden ved nyansettelser. Ved like kvalifikasjoner, skal kvinnelige søkere prioriteres.

5.1 Mangfold og likestilling i porteføljen

Investeringsvirksomheten foregår i et svært mannsdominert marked. Investinor foretok i oktober 2015 en optelling blant de 1.600 bedriftene vi til da hadde hatt mulighet til å investere i (registrert deal flow), og fant at under 1 prosent av selskapene hadde kvinnelig styreleder eller administrerende direktør. Dette er ikke unikt. Northzone Ventures, en ledende svensk-norsk ventureinvestor, har i mediene oppgitt det samme tallet: under 1 prosent av entreprenørene i deres deal flow er kvinner. Det samme forteller SEED Capital i Danmark.

To av Investinors 35 porteføljebedrifter ledes av kvinner: OceanSaver og Novelda.

Tre porteføljebedrifter har kvinnelig styreleder: BerGenBio, Spinchip Diagnostics og Pharmalink.

6. ESG (Environmental, Social and Governance) i porteføljen

Investinors investeringsportefølje består pr. september 2016 av minoritetsposter i 35 bedrifter. De aller fleste bedriftene er i tidlig vekstfase; de har omsetning, men tjener ikke penger ennå. Vi har også bedrifter uten kommersiell omsetning, typisk innen life science, samt to bedrifter som oppnådde positivt årsresultat i 2015.

Porteføljen preges med andre ord av umodne bedrifter, med få ansatte og knappe ressurser å avsette til systematisk arbeid med samfunnsansvar, eller til rapportering. De har også i de fleste tilfeller begrenset innkjøpsmakt overfor sine leverandører.

Før Investinor investerer i en bedrift, gjøres det alltid en risikoanalyse med hensyn på ESG (samfunnsansvar). Dette er forankret i Investinors investeringsprosess, og analysen følger en standardisert mal som vi har utviklet i samarbeid med konsultentselskapet EY. Malen skal sikre at de ansatte i Investinor undersøker de samme forholdene, at vesentlige risikomomenter ikke oversees, og at de gjør så like risikovurderinger som mulig. Potensielle trusler og muligheter som følge av fremtidige klima- og miljøkrav er blant de tema som blir analysert.

Før investering er det også et absolutt krav at porteføljebedriftene skal ha etiske retningslinjer, eller adoptere Investinors.

Det er også et absolutt krav at en klausul som vedrører samfunnsansvar skal tas inn i alle nye aksjonær- og investeringsavtaler.

6.1 Rapportering

Det finnes svært få tidligfasebedrifter som rapporterer om samfunnsansvar. Det kan være ulike forklaringer på dette, for eksempel at de ikke har kompetanse til å rapportere, eller at de ikke har ressurser til å kjøpe slik kompetanse eksternt. En annen forklaring er at det pr. i dag – så vidt vi kjenner til -- ikke finnes relevante maler eller rapporteringssystemer som er tilpasset tidligfasebedrifter. De eksisterende rapporteringsregimene er kompliserte og lite relevante.

Ingen av Investinors porteføljebedrifter publiserer egne rapporter om samfunnsansvar. I 2016 har vi derfor bedt porteføljebedriftene i samarbeid med Investinors forvaltere om å rapportere med en enkel intervjuguide på tre A4-sider. Det har vært et sentralt mål at denne malen skal være så enkel, men vesentlig som mulig. Spørsmålsformuleringene er destillert ut av de 10 Global Compact-prinsippene.

Basert på svarene har Investinor laget en ESG –rapport som omhandler 32 av Investinors 35 porteføljebedrifter. ESG-rapporten ble behandlet av Investinors styre i. august 2016.

6.2 Hvilke typer ESG-risiko er mest relevante?

Investinor ba porteføljebedriftene rangere hvilke typer ESG-risiko de mener er mest relevant for dem. Korrupsjon oppgis som mest relevant, deretter følger uetiske forhold i leverandørkjeden.

Risiko for negativ miljøpåvirkning anses som lite relevant av de aller fleste bedriftene, og dette er som forventet. I Investinors portefølje er de fleste bedriftene basert på skalerbare forretningsmodeller, med

kompetanse, IT- og laboratorieutstyr som innsatsfaktorer. Slike virksomheter, for eksempel nettbasert salg av programvare, vil sjelden innebære stor miljørisiko.

Men det finnes noen unntak: Cleantech-selskapet Kebony driver fabrikk som kan påvirke ytre miljø. Det samme gjelder PartnerPlast, som også eier fabrikker, og Nordic Halibut, som driver med kveiteoppdrett. Felles for disse virksomhetene er at de er regulert med utslippstillatelser, konsesjoner og rutinemessige tilsyn fra offentlige myndigheter.

Et porteføljeselskap anser datasikkerhet og svindel som den mest relevante ESG-risikoen.

7. Korrupsjonsrisiko i porteføljen

25 av de rapporterende porteføljebedriftene har underavdelinger, agenter eller annen tilstedeværelse utenfor Norge. Risikoen for at porteføljeselskapene skal bli involvert i korrupsjon varierer fra land til land, og det er derfor nyttig å være bevisst hvor risikoen er størst.

Transparency International's Global Corruption Perception Index er en indikator som kan brukes til å måle denne risikoen. Den viser hva et antall respondenter mener om korrupsjon i offentlig sektor i hvert enkelt land. Indeksen må derfor fortolkes med omhu. Typisk vil det være en sammenheng mellom korrupsjon i offentlig og privat sektor, men i noen markeder kan privat sektor være vesentlig «renere». Forretninger og transaksjoner kan baseres på normale markedsmekanismer som kvalitet, pris etc., selv om offentlige sektor er hemmet av utbredt korrupsjon.

Vi legger likevel til grunn at høy score på Corruption Perception Index (CPI) indikerer liten korrupsjonsrisiko, mens lav score indikerer høy risiko. CPI-score oppgis her i parenteser. Investinors porteføljeselskap har lokal tilstedeværelse i disse landene:

Høy CPI-score, antatt lav risiko

Danmark (91), Finland (90), Sverige (89), New Zealand (88), Nederland (87), Singapore (87), Norge (87), Singapore (85), Canada (83), Tyskland (81), UK (81), Australia (79), Belgia (77), USA (76), Japan (75), Frankrike (70), De Forente Arabiske Emirater (70), Dubai (70) og Chile (70).

Middels CPI-score, antatt middels risiko

Polen (62), Sør-Korea (56) Saudi Arabia (52)

Lav CPI-score, antatt høyere risiko

Hellas (46), Sør-Afrika (44), Italia (44), Tyrkia (42), Kina (37) og India (36)

7.1 Hvem er i risikoland?

Seks av porteføljebedriftene oppgir å ha lokal tilstedeværelse i markeder med vesentlig korrupsjonsrisiko.

Det er imidlertid verdt å merke seg at deres vurdering av risiko ikke nødvendigvis samsvarer med Corruption Perception Index. Et selskap oppgir Kina og Sør-Korea som problemland, men ikke Tyrkia og Hellas, selv om disse har betydelig lavere CPI-score.

7.2 Er konkurrentene korruperte?

Det er naturligvis få bedrifter som vil innrømme at de er korruperte. Det går imidlertid an å spørre dem om konkurrentene: Dersom de mener at konkurrentene bruker bestikkelser for å oppnå konkurransefordeler, sier det noe om korrupsjonsrisiko i det aktuelle markedet. Dette indikerer også risiko for å bli fristet til å ta de samme snarveiene som konkurrentene. Vi ba derfor porteføljeselskapene vurdere hvorvidt det er grunn til å tro at de noen gang har tapt markedsandeler, kontrakter eller anbud som følge av at konkurrenter har benyttet seg av bestikkelser eller kartellvirksomhet (prissamarbeid). Selskapene ble bedt om å angi sitt svar på en skala fra 1 (svært usannsynlig) til 5 (svært sannsynlig).

Samtlige svarte 1 eller 2, med unntak av én som svarte 3, og to porteføljebedrifter som svarte 4.

7.3 Er varslerrutiner på plass?

14 av porteføljebedriftene har rutiner for varsling om korrupsjon eller lignende. Fem av de seks bedriftene som opererer i risikoland, har slike rutiner, eller de er i ferd med å innarbeide dem.

Ansatte i porteføljebedriftene og allmennheten kan også varsle via Investinors nettside.

8. Miljøpåvirkning fra porteføljen

Fem av Investinors porteføljebedrifter er såkalte cleantech-bedrifter; de baserer hele sin forretningsmodell på å tilby løsninger som bidrar til vesentlig mindre miljøbelastning enn de relevante alternativene i markedet. Dette er Kebony, OceanSaver, Keep-It Technologies, Havgul og Aptomar.

Av de øvrige porteføljebedriftene oppgir 13 at selv om ikke hele virksomheten er basert på «grønne forretningsmodeller», bidrar den til å redusere miljøbelastning, for eksempel:

- Novelda (Xethru) leverer sensorer til en kunde som tilbyr smart og presis administrasjon av gjødsel og sprøytemidler, slik at det spres mindre kjemikalier i naturen.
- Nordic Halibut tilbyr oppdrettskveite på verdensmarkedet, som et alternativ til villfanget kveite – en art som er utrydningstruet og rødlistet i flere land.
- Cryogenetics bidrar til å ivareta genetisk mangfold i lakseelver.
- Numascales teknologi gjør det mulig å redusere energibruk i datasentre.
- Visualiserings- og samhandlingsteknologien til Cyviz reduserer behov for møtereiser.

8.1 Hvor stor er risikoen for negativ miljøpåvirkning fra porteføljebedriftenes virksomhet?

Vi ba porteføljebedriftene velge mellom fire svaralternativer, basert på parameterne sannsynlighet og konsekvens.

23 av bedriftene valgte alternativ 1 (laveste risiko).

De resterende ni bedriftene valgte alternativ 3: Negativ miljøpåvirkning er lite sannsynlig, men det kan eventuelt få store konsekvenser for dem.

Ingen av porteføljebedriftene har hatt uønskede hendelser som brudd på utslippstillatelser eller lignende i perioden Q3 2015 – Q3 2016.

9. Leverandørkjeden til porteføljen

9.1 Hva vet bedriftene om leverandørene sine?

Vi ba samtlige porteføljebedrifter om å oppgi hvor god innsikt de mener å ha i sin leverandørkjede, for eksempel uetiske forhold som forurensing, uakseptabelt arbeidsmiljø, barnearbeid, menneskerettighetsbrudd eller diskriminering. Bedriftene kunne oppgi på en skala fra 1 (full innsikt) til 5 (ingen innsikt).

Gjennomsnittlig score er 1,74. Bedriftene mener altså å ha god innsikt i sin leverandørkjede, og dermed et godt grunnlag for å vurdere ESG-risiko i den.

9.2 Hvilke krav stiller porteføljebedriftene til leverandørene?

Graden av modenhet, størrelse og ressurser påvirker porteføljebedriftenes evne og vilje til å gjøre ESG-kontroller eller stille krav til sine leverandører. Dess lengre bedriftene har kommet i et utviklingsløp, dess mer sannsynlig er det at de har slike rutiner, og dette skyldes at markedet forventer det. Store kunder krever typisk at porteføljebedriftenes leverandører skal være sertifisert, eller at kontrakter skal inneholde klausuler som berører ESG-forhold.

Årets ESG-undersøkelse i porteføljen indikerer imidlertid at bevisstheten om dette varierer. Vi tror flere av porteføljebedriftene kan begynne tidligere å arbeide systematisk med ESG i leverandørkjeden. De vet bare ikke hvordan. Et av de tiltakene som Investinor vil følge opp i kjølvannet av denne undersøkelsen, er derfor å tilføre porteføljebedriftene bevissthet og nødvendig kompetanse om ESG-arbeid i leverandørkjeden.

9.3 Risiko for uakseptable helse- miljø og sikkerhetsforhold i leverandørkjeden

Porteføljebedriftene rapporterer om uvesentlig eller lav risiko uakseptable HMS-forhold i leverandørkjeden, med unntak av en bedrift som mener det er vesentlig risiko for at dette forekommer. Dette unntaket må imidlertid sees i lys av at det aktuelle porteføljeselskapet mener å ha bare middels innsikt i sin råvareleverandør.

Investinor har sett nærmere på denne leverandøren. Selskapet er Global Compact signatory, og vi mener at risikoen er lavere enn det vårt porteføljeselskap legger til grunn.

9.4 Risiko for barnearbeid, menneskerettighetsbrudd eller diskriminering i leverandørkjeden

Porteføljebedriftene rapporterer om uvesentlig eller lav risiko, med unntak av tre bedrifter som mener det er vesentlig risiko for at det kan forekomme diskriminering hos dere kinesiske leverandører. Dette er leverandører som er lite transparente.

10. Oppsummering

Selv om korrupsjon synes å være den mest relevante typen ESG-risiko i Investinors portefølje, er det flere forhold som taler for at akkumulert risiko er lav. En stor andel av porteføljen er tidligfasebedrifter uten omsetning, andre opererer i svært regulerte markeder (helse og bioteknologi), noen opererer typisk med små beløp eller mange beslutningstakere for hver transaksjon. Andre selger sine løsninger via internett, uten fysisk kontakt med kunder. Korrupsjonsrisikoen synes derfor å være uvesentlig i de fleste bedriftene, med unntak av seks bedrifter

Investinors oppmerksomhet og oppfølging vil bli rettet mot porteføljebedrifter med ikke uvesentlig risiko og liten evne til å håndtere risikoen.

11. Oppfølging av rapporten

Investinors forvaltere vil få ansvar for å følge opp funn og forbedringspunkter i denne rapporten. Et sentralt mål for Investinors forvaltere blir også å forankre oppfølgingen av ESG-arbeidet i porteføljebedriftenes styrer.

12. Mål for ESG-arbeidet i den kommende perioden (Q3 2016-Q3 2017)

- Flere av porteføljebedriftene bør behandle ESG-spørsmål på styrenivå.
- Utilfredsstillende funn i Investinors ESG-undersøkelse i 2016 skal følges opp av forvalter eller styret i den aktuelle porteføljebedriften.
- Det sentrale for Investinors oppfølging er ikke kontroller og pålegg, men å tilføre porteføljebedriftene kompetanse om ESG-arbeid. Blant annet er det stort potensial for at porteføljebedriftene kan lære av hverandre.
- Noen av porteføljebedriftene har kommet langt og har gode rutiner og metodikk på plass. Investinor ønsker i sin oppfølging å overføre noe av denne beste praksisen til de bedriftene som fortsatt har mangler. Vår hypotese er at flere kan gjøre mer, samt at det vil være enkelt å gjennomføre og lite ressurskrevende for dem.

Tor Helmersen, konstituert administrerende direktør i Investinor
Trondheim, september 2016

